

PROGRAM FÖR UTFÖRMNING AV

NILS ERICSONSPLATSEN NILS ERICSONSGATAN KANALTORGET

2015-06-12

FOJAB arkitekter

Gestaltungsprogrammet har utarbetats av FOJAB arkitekter och Trivector Traffic i samarbete med Göteborgs stad under hösten 2014 – till våren 2015.

PROJEKTGRUPP

Katja Ketola, Stadsbyggnadskontoret
Lena Jacobsson, Stadsbyggnadskontoret
Simon Wallqvist, Stadsbyggnadskontoret
Erik Florberger, Stadsbyggnadskontoret
Anders Svensson, Stadsbyggnadskontoret
Björn Siesjö, Stadsbyggnadskontoret
Viveca Karlsson, Trafikkontoret
Magnus Ståhl, Trafikkontoret
Anna Olsson, Fastighetskontoret
Cecilia Strömer, Park- och naturförvaltningen
Anna-Karin Sintorn, Park- och naturförvaltningen
Malin Michalesson, Stadsdelsförvaltning Centrum

FOJAB ARKITEKTER

Magdalena Hedman, Sara Schlyter, Elvira Grandin,
Thérèse Magnusson, Axel Bohlemark, Olivier Gras

TRIVECTOR TRAFFIC

Joachim Karlgren

FOTO, ILLUSTRATIONER & GRAFIK

FOJAB arkitekter om inget annat anges

Göteborgs
Stad

FOJABarkitekter

INNEHÅLL

INLEDNING	04
ARBETSPROCESS	06
FÖRUTSÄTTNINGAR	08
PLANERAD TRAFIKSTRUKTUR	10
VISION	12
ÖVERGRIPANDE GESTALTNINGSIDÉ	14
NILS ERICSONSPLATSEN	19
KANALTORGET	28
GESTALTNINGSKONCEPT FÖR UTRUSTNING OCH KONST	36
BOULEVARDEN	40
NILS ERICSONSGATAN	41

INLEDNING

SYFTE

Gestaltningssprogrammet ger förslag till hur de tre platserna Nils Ericsonsgatan, Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget tillsammans med bebyggelse och trafikrörelser kan samordnas och gestaltas så att målsättningarna och stadskvaliteterna för Centralenområdet långsiktiga utveckling nås.

Programmet ska kunna utgöra underlag till projektering av hållplatser, torg och gator. Programmet ska även utgöra underlag för kommande arbete med detaljplan för Västlänken station Centralen västra uppgången, norr om Nordstan, som avses påbörjas under hösten 2015.

BAKGRUND

Centralenområdet är ett av stadens viktigaste områden och en regional knutpunkt där ett stort antal människor möter centrala Göteborg. Målsättningen för området är tät varierad stadsbebyggelse med attraktiva, väl definierade platser och stråk med fokus på fotgängarperspektivet och stadsmiljön i ögonhöjd.

Centralenområdet står inför omfattande infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt under de kommande 15-20 åren. Därför har ett Stadsutvecklingsprogram tagits fram som uttrycker kommunens vilja och som är både fast och flexibelt för att möta osäkerheter som kan uppkomma. Stadsutvecklingsprogrammet ligger till grund för detta gestaltningssprogram.

GÖTEBORGS STADSMILJÖPOLICY

Stadsmiljöpolicyen utgör ramarna för gestaltningen av Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget. Eftersom det är två av stadens viktigaste offentliga rum är ambitionsnivån hög när det gäller utformning och material. Platsspecifika lösningar kan därför vara motiverat här, mer än på andra ställen i staden.

Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget ligger i kanten av det delområde i Stadsmiljöpolicyen som definieras som Inom Vallgraven. I själva verket ligger platserna där vallgraven en gång låg, och möter idag den nya stadsutvecklingen i Centralenområdet, vilket ställer krav på en tidlös gestaltning av idag, som ska möta den historiska staden och den framtida.

OMRÅDETS AVGRÄNSNING

Detta gestaltningssprogram behandlar Nils Ericsonsplatsen, Kanaltorget och Nils Ericsonsgatan, det vill säga två av Göteborgs allra viktigaste urbana platser och kopplingen mellan dessa.

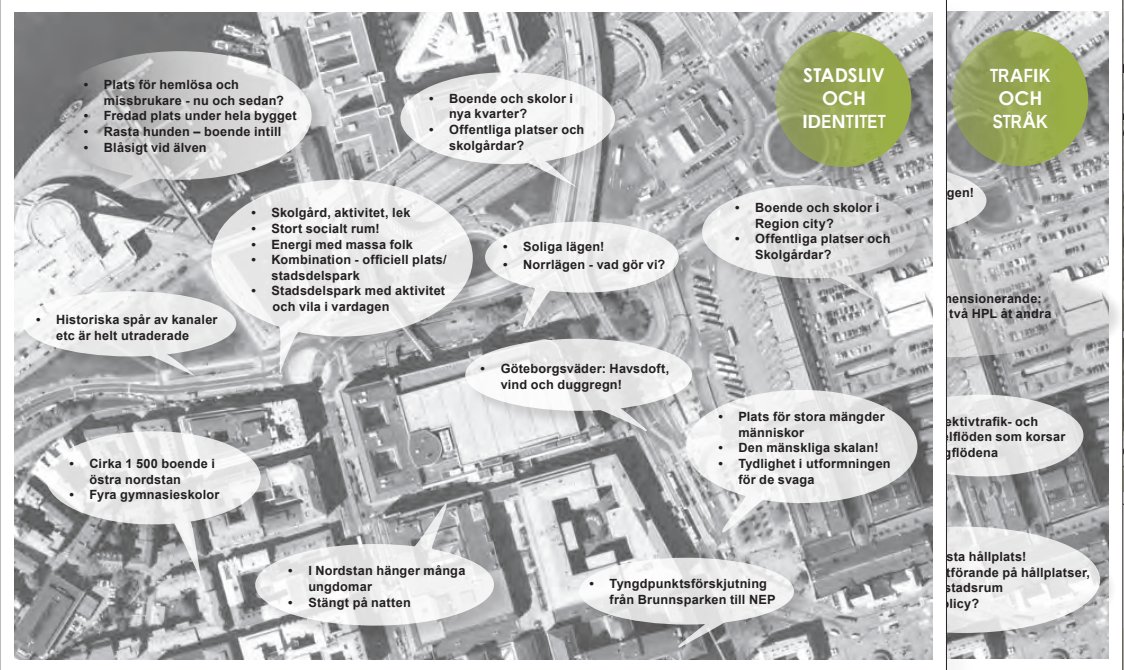
Nils Ericsonsplatsen ligger mellan centralstationen och handelsgallerian Nordstan och är den första platsen som många besökare till Göteborg möter, det är en viktig entré till staden. Det är också platsen som många göteborgare möter när de kommer hem, och viktig bytesnod för kollektivtrafik i staden. Kanaltorget är platsen där stenstaden möter Göta älv, samtidigt som det är en pendang till Götaplatsen, paradtorget i andra änden av centrala Göteborgs ryggrad, stråket Avenyn – Östra Hamngatan.

Både Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget förtjänar en upprustning gestaltningsmässigt. I samband med det stora stadsutvecklingsprojektet för Centralenområdet och de infrastrukturella investeringarna i Västlänken och den nya Hisingsbron sätter vi nu med detta gestaltningssprogram riktlinjerna för detta arbete.

▼ Områdets avgränsning med viktiga platser och kopplingar.

Processen har varit utformad som en serie workshops där analyser, principer och utformning behandlats. Dialogmöten har hållits med berörda fastighetsägare i området och ungdomar via representanter för Unga Stadsbyggare och en workshop med särskilt fokus på trygghet har hållits i samarbete med stadsdelen. I arbetet har stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, fastighetskontoret, park- och naturförvaltningen, stadsdelsförvaltningen Centrum, FOJAB arkitekter och Trivector Traffic deltagit,

Workshop 1

Vid den första workshopen diskuterade förvaltningar och konsulter platsernas identitet och karaktär samt innehåll, funktioner, kvaliteter och framtidsvision.

Workshop 2

Vid workshop 2 togs en intressentanalys fram för området av arbetsgruppen.

Workshop 3

Vid workshop 3 skissade arbetsgruppen på platsernas utformning utifrån definierade behov och framtagna intressentanalys.

Workshop 4

På den fjärde workshopen fördjupades skissarbetet och gestaltungsprinciper för stadsrummen i området fastställdes.

▼ En del av intressentanalysen från Workshop 2.

Besökare till Nordstan
Skolbarn i närheten
Gående, cyklande som passerar
Pendlande skolungdomar
Handlare och hotellinnehavare
Fastighetsägare
Turister, äldre
Ungdomar som använder ytan på
fritiden
Pendlare som vill ha en enkel
bytespunkt

INTRESSENT- ANALYS

Dialogmöten med unga 1-2

Genom unga stadsbyggare har två dialogmöten med ungdomar hållits, där de kunnat bidra med värdefull information om behov och platsernas användning.

▲ Gemensamt skissarbete vid workshop 3 och 4.

Dialogmöte

Möte mellan kommunen och fastighetsägare, Västtrafik och Trafikverket där pågående planering stämts av och samordnats.

Trygghetsvandring

En virtuell trygghetsvandring har genomförts i samarbete med stadsdelsförvaltning Centrum för att säkerställa en god utformning för alla dygnet runt.

Öppen presentation

Presentation av gestaltungsprogrammet i Älvrummet för allmänhet och media. Tillfälle för alla att lämna synpunkter på projektet.

FÖRUTSÄTTNINGAR

HISTORIA

Gestaltungsprogrammets område ligger i direkt anslutning till den befästa 1600-talsstaden mellan de båda entréerna Drottningporten och Lilla Bommen. Området har huvudsakligen fyllts ut i Göta älv under 1800-talet. Nils Ericsonsplatsen präglas av sin närhet till Centralstationen och fragment av den tidiga stationsmiljön finns fortfarande kvar, exempelvis rester av historiska parkmiljöer. Vid Kanaltorget är älven fortfarande närvarande, med viss hamnkaraktär.

BEFINTLIG MILJÖ

Både Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget utgörs sedan andra halvan av 1900-talet till stora delar av storskaliga kommunikationsleder i flera nivåer. Infrastrukturen för kollektivtrafik men framförallt för biltrafik är helt dominerande och platsernas vistelsevärden och representativa roll har kommit i andra hand.

Båda platserna är stora platser som är svagt definierade rumsligt, och klimatet är påtagligt, framförallt får vinden fritt spelrum. På Kanaltorget har temporära arrangemang med fokus på aktiviteter för unga i staden på senare år varit en populär satsning, inte minst för de skolungdomar som går på skolor i Västra Nordstaden och som helt saknar andra utemiljöer.

▲ Programområdet idag - från vänster Nils Ericsonsplatsen, Korsningen Kanalgatan/Kanaltorget och slutligen vy mot Operan och Kanaltorget.

PLANERAD TRAFIKSTRUKTUR

PLANERAD STRUKTUR

I det pågående stadsutvecklingsprojektet för Centralenområdet är Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget två viktiga pusselbitar. Västlänkens västra uppgångar planeras mellan de båda platserna, och på platserna planeras två stora hållplatser för spårvagn och buss.

Bebyggelsestrukturen har – förutom att skapa exploateringsmöjligheter - en viktig roll i att definiera platser och stråk rumsligt och skalmässigt samt att styra rörelser och siktstråk så att det skapas optimala och logiska kopplingar mellan områdets olika delar. Utgångspunkten här har varit att med bebyggelsens hjälp förtydliga både Nils Ericsonsplatsens och Kanaltorget utbredning och kanter för att skapa stadsrum med en mänsklig, trygg skala och en stark identitet.

Strukturen som redovisas i gestaltningsprogrammet utgår från stadsutvecklingsprogrammets översiktliga struktur med målsättningen om ett finmaskigt nät av stråk och platser. Under arbetet med gestaltningsprogrammet har nya förutsättningar, bland annat för Nordstans önskade utveckling presenterats. Dessutom pågår tekniska utredningar avseende möjligheten att bygga ovanpå Götatunneln respektive Västlänken. Dessa är ännu inte klara, och strukturen kan förmodas förändras och

utvecklas även framöver i dessa delar. Underjordisk infrastruktur kan påverka gestaltningen av Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget.

PLANERAD TRAFIK

Göteborg 2035 Trafikstrategi för en nära storstad ska ligga till grund för trafiken i området. Här beskrivs hur attraktiva stadsmiljöer skapas till exempel genom att:

- Gående och cyklister får förtur och hastigheter anpassas efter i första hand gående
- Omdisponera gaturummet och skapa mer yta där människor vill vistas och röra sig
- Skapa ett finmaskigt och sammanhängande gatunät utan barriärer

Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget är viktiga kollektivtrafiknoder med nära koppling till både Centralen och Västlänken. Platsernas roll som hållplatser med höga vistelsevärden och med fokus på kopplingarna till omgivningen för gående och cyklister prioriteras.

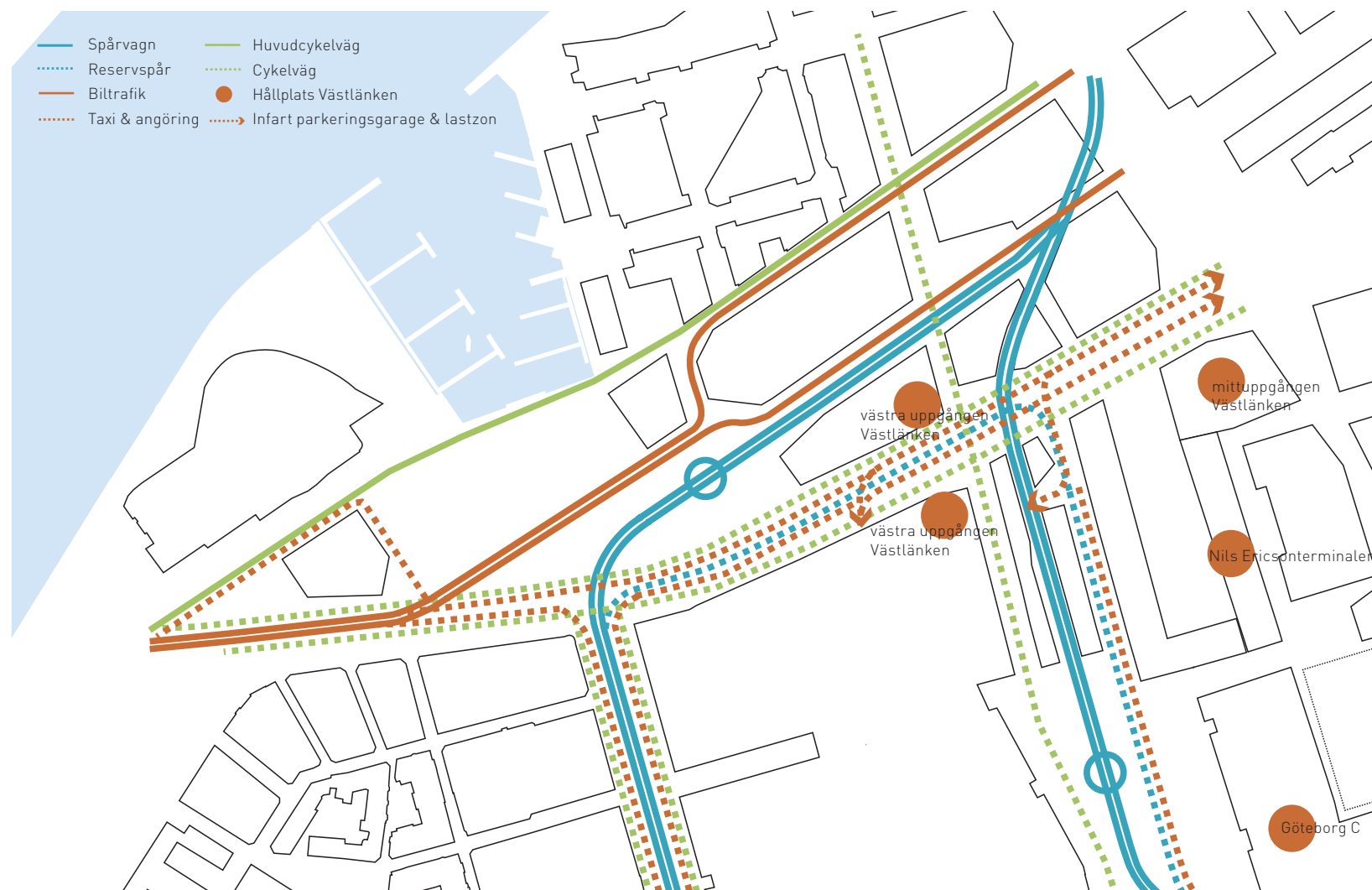
Biltrafiken på platserna kommer att minska kraftigt när Bangårdsförbindelsen färdigställts och biltrafiken mot Hisingen leds bort. Huvudsakligen angöringstrafik till fastigheter kommer att vara kvar.

ETAPPER

Pågående planering av den nya Hisingsbron med ramper och nya hållplatser för spårvagn och buss på Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget, Västlänkens Station Centralen med uppgångar och i viss mån även Jernhusens utvecklingsprojekt Region City och planeringen av Götaleden medför att förutsättningarna för områdets utveckling är komplexa och sammansatta. Området kommer också att byggas ut i flera etapper under lång tid. Därför är det särskilt angeläget att det finns en tydlig sammanhållande riktning för utvecklingen av området.

Utvecklingen i området sker i tre större faser:

1. Utbyggnad av Hisingsbron med ramper, hållplatser med mera. Beräknas vara klart år 2020.
2. Mellanperioden då infrastruktur- och utbyggnadsprojekt genomförs kring området med bla färdigställande av hållplatsen på Kanaltorget. Dock innan en ny bangårdsförbindelse för bil, buss gång- och cykeltrafik är utbyggd, med biltrafik kvar på Nils Ericsonsgatan. Kanaltorget beräknas vara färdigställt år 2023.
3. Bilfri miljö i området efter utbyggd bangårdsförbindelse med bilfritt område förbi Centralstationen. Beräknas vara klart år 2027.

VISION - UPPLEVELSER I ÖGONHÖJD

Centralenområdet är ett av Göteborgs viktigaste stadsutvecklingsprojekt och Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget har stor potential att utvecklas till några av stadens viktigaste mötesplatser. Platserna ska utvecklas till attraktiva stadsrum och platser med tydlig identitet och egen karaktär med ett stort inslag av vatten och grönska som kan tillgodose många olika målgruppers behov. Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget ska också vara trygga, välkomnande och lättillgängliga bytesnoder för resenärer med kollektivtrafik.

DEL AV ÄLVSTADEN

Gestaltningssprogrammet utgår från *Vision Älvstaden*. Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget kan bidra till att uppfylla visionen om en grön stad vid älven genom att tydliggöra kopplingarna till älven och att lyfta fram grönska och vatten i stadsrummet.

PROGRAMMETS INNEHÅLL

Området kommer att genomgå stora förändringar med byggandet av Västlänken och nya Hisingsbron och färdigställandet ligger många år fram i tiden. Det gör det svårt att uttala sig om hur platserna ska se ut då förutsättningarna kan komma att ändras för platsernas utformning. Den i programmet föreslagna gestaltningen visar på en ambition och på värden

som kan ha giltighet över tid och ska läsas som en inspiration för hur platserna skulle kunna se ut i framtiden. Målet för platsernas utformning har varit att skapa:

1. Unika platser med fokus på människans aktiviteter, vistelsevärden och trygghet
2. Välkomnande och representativa platser för alla göteborgare och besökare
3. Attraktiva platser med stark identitet genom gedigna material som granit, grönska och vatten

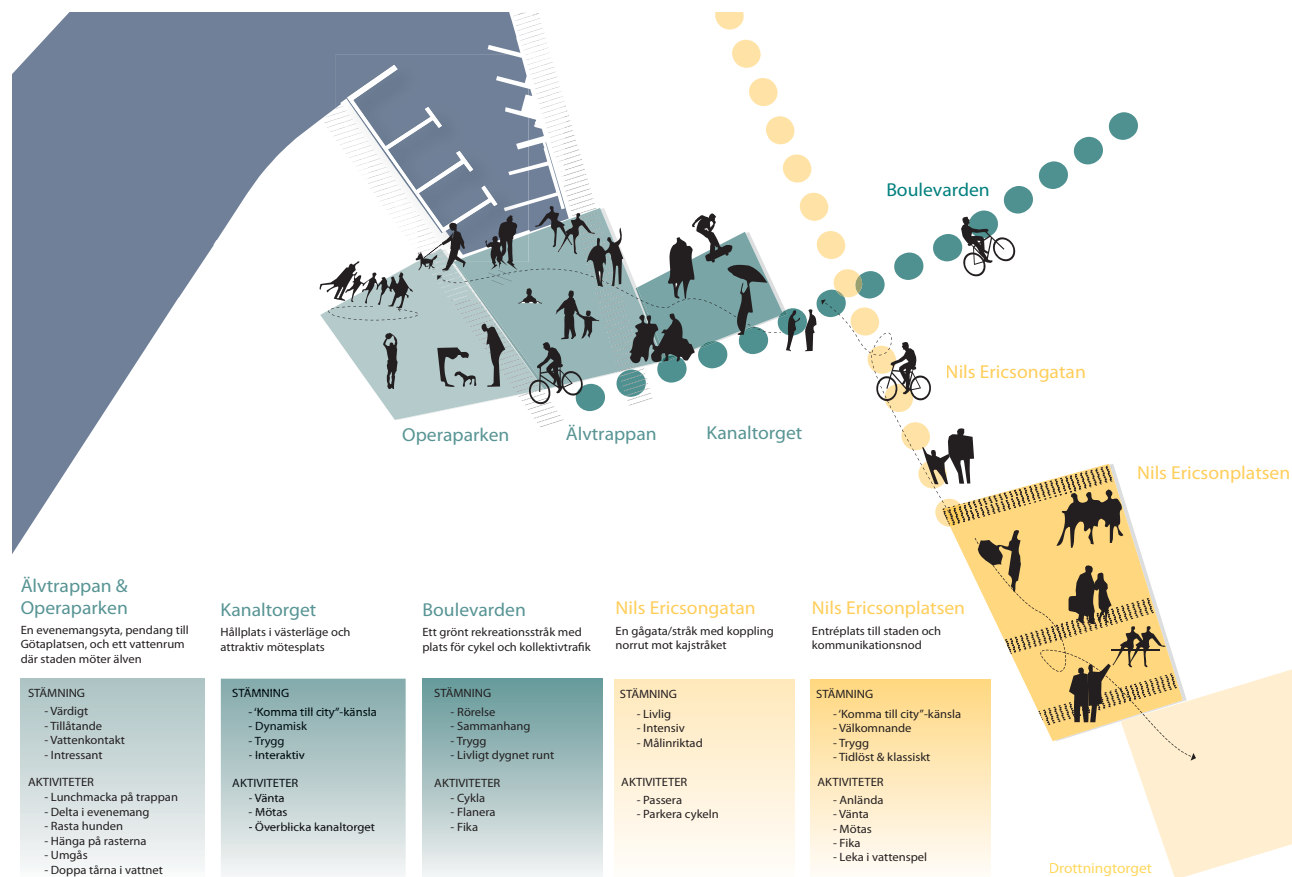
PROGRAMMERING AV PLATSERNA

Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget ska kunna användas av både resenärer och av olika brukargrupper som vistas på platserna, exempelvis barn och unga. Utgångspunkten har dels varit människor som redan använder platserna för olika aktiviteter dels de olika platsernas befintliga karaktärer och kvaliteter.

Viktiga aktiviteter på Nils Ericsonsplatsen idag är olika typer av resenärsfunktioner, möten, fikahäng och väntan, exempelvis på tåg eller buss. Platsen är en av Göteborgs mest välbesökta och många rör sig här dagligen.

Kanaltorget används idag i större utsträckning som ett vardagsrum för exempelvis bollspel, evenemang, lek, lunchpaus etc.

Platsernas respektive karaktärer och aktiviteter ►

ÖVERGRIPANDE GESTALTNINGSIDÉ

UPPLEVELSER I ÖGONHÖJD

Den övergripande gestaltningsidén för området har varit att skapa attraktiva platser med stark identitet och med upplevelser i ögonhöjd. En enkel, sammanhållen gestaltning och några få gestaltningselement som ger stora vistelsevärden har varit ledstjärnan för att åstadkomma detta. Gestaltningselementen som föreslås är:

1. Det hela golvet - från vägg till vägg

2. Grönska-orienterbarhet och vistelsevärden

3. Vatten-ger stadskvaliteter

Hällar i granit ►

1. DET HELA GOLVET - FRÅN VÄGG TILL VÄGG

Utgångspunkten när det gäller markbeläggningen på platserna är att det ska vara ett helt golv som spänner mellan fasaderna och tydligt definierar platsen, torgytan.

Markbeläggningen kan exempelvis vara ett randigt golv orienterat tvärs den huvudsakliga rörelseriktningen på respektive yta som ger en tydlighet och orienterbarhet i rummet. Materialet kan vara hällar av svensk granit i olika nyanser med inslag av diabas. Infälld utrustning i markbeläggningen, tex trädgaller/rotbryggor, kan vara av gjutjärn med linjära mönster.

▼ Trappsteg i granit och dekorativa markgaller.

BENDERS

TROX

2. GRÖNSKA - ORIENTERBARHET OCH VISTELSEVÄRDEN

Grönskan har en viktig roll för platsernas identitet. Den skapar rumslighet och kan visa på riktningar och är viktig för mikroklimatet och vistelsevärdena. Den stadsmässiga grönskan, träden, är tongivande framför allt på Nils Ericsonsplatsen, men även längs Boulevarden, där den förtydligar rörelsestråken. På Kanaltorget, som är en mer öppen evenemangsplats där den fria sikten mot älven är prioriterad, står träden på torgets kanter. Framför operan finns en grön gräsmatta med kant, en Pelouse, som inbjuder till både vila och aktivitet. På ytor över tex Västlänken och Götaleden kan växtbäddar byggas upp och integreras i sitt- och planteringsytor för att möjliggöra träd där markdjupet annars är för grunt. Förslag på arter nedan:

CC BY K ALFRINK

▼ Plataner, som rumsskapande stadsträd på torgen

WIKIMEDIA

▼ Ask, som ljust gatuträd

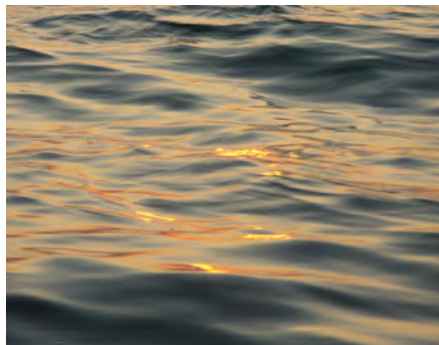
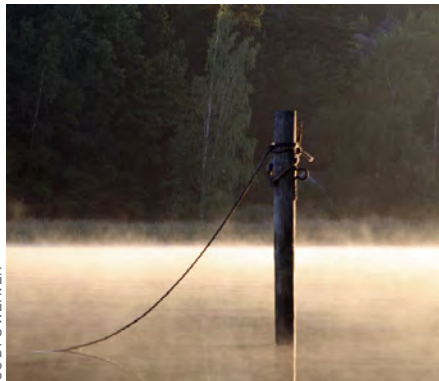

WIKIMEDIA

▼ Korstörne, som identitetsskapande karaktärsträd

WIKIMEDIA

CC BY S WEAVER

CC BY C HAYWOOD

3. VATTEN GER STADSKVALITETER

På både Nils Ericsonsplatsen och Kanaltorget spelar vattnet en viktig roll, men på olika sätt. På Kanaltorget ligger fokus på kontakten med älven och hur platsen/staden möter vattnet/älven. I förlängningen av Hamngatan – Avenyn - Götaplatsen trappar sig torget ner mot vattenytan och skapar en koppling till älven som gör hela platsen till ett vattenrum.

På Nils Ericsonsplatsen möts vi istället av en hälsning från skärgården. Vågen är ett stiliserat skärgårdslandskap med integrerade sittmöjligheter, där upplevelsen av vattnet i olika former har huvudrollen.

▲ Vatten på Nils Ericson-platsen och Kanaltorget är ett sätt att skapa vattenkontakt med älven.

▲ Staden möter vattnet - Älvtrappan vid Kanaltorget

NILS ERICSONSPLATSEN - **VÄLKOMNANDE, STILIG OCH TYDLIG**

Nils Ericsonsplatsen är en av Göteborgs viktigaste entréplatser. Det är en plats som passeras av mängder av människor på väg mellan Centralstationen eller Nils Ericsonsterminalen och staden. För många resenärer är det här man möter Göteborg för första gången medan pendlaren passerar förbi varje dag. Det är en plats som ska representera Göteborg - vara stilig och välkomnande, en tydlig och trygg plats som det är lätt att orientera sig på. Det är också en plats som ska erbjuda upplevelser för passerande som gör det värt att stanna till, med sittplatser för väntande, bra rörelsestråk och smidig kollektivtrafik.

Nils Ericsonsplatsen kommer fortsättningsvis att vara en viktig entréplats och kollektivtrafiknod. Västlänken och tillkommande bebyggelse kommer generera fler användare samtidigt som en omläggning av biltrafiken kommer skapa möjligheter för nya aktiviteter och vistelseytor.

Detta ställer höga krav på Nils Ericsonsplatsen, som i framtiden ska:

- Representera Göteborg, vara stiligt och välkomnande
- Vara en tydlig och trygg plats som är lätt att orientera sig på
- Erbjuder upplevelser för passerande som gör det värt att stanna till och sittplatser för väntande

TRE HUVUDELEMENT

Nils Ericsonsplatsens nya utformning tar avstamp i dessa utgångspunkter, och utgörs av de tidigare nämnda huvudelementen som har givits en anpassning till den specifika platsen på följande sätt:

1. DET HELA GOLVET

Nils Ericsonsplatsen utformas som shared space, där gående och cyklister prioriteras. Markbeläggningen av förslagsvis granithållar sträcker sig från fasad till fasad och definierar torgytan. Markbeläggningens mönster framhäver viktiga gångstråk tvärs över platsen och underlättar orienterbarheten.

2. DEN STADSMÄSSIGA GRÖNSKAN

Trädrader med plataner förstärker gångstråken över torgytan och delar upp den stora platsen i mindre delar. Genom att raderna går tvärs över torget knyter de samman de båda sidorna med varandra istället för att separera dem. Platanraderna kompletteras med mindre, mer friare placerade träd tex korstörne/gleditsia, som i sin tur hjälper till att skapa mindre platser eller rumsligheter i det stora torgrummet.

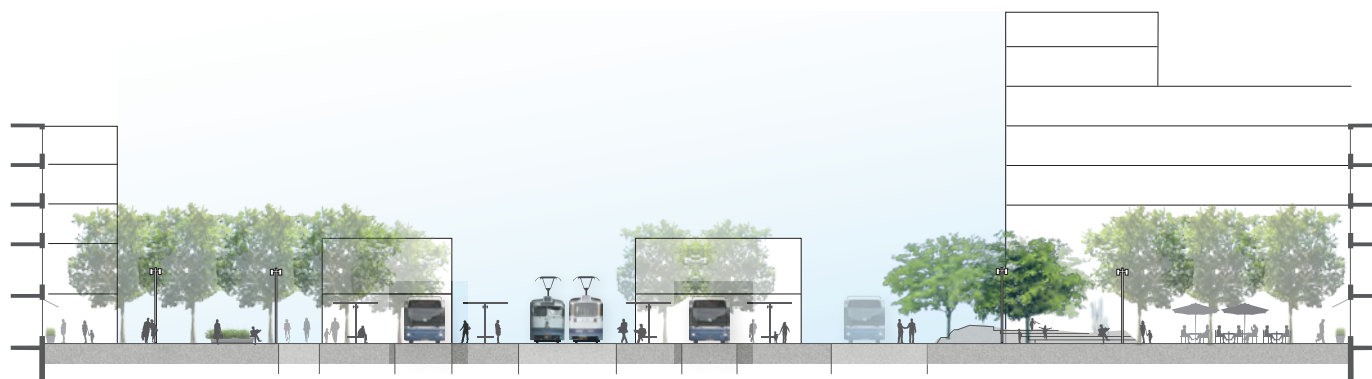
De befintliga almarna längs platsens östra kant kan vara kvar i förslagen utformning, men i det vidare arbetet bör deras inverkan på solförutsättningarna för uteserveringar längs fasaden utredas vidare.

3. VATTEN - VÅGEN

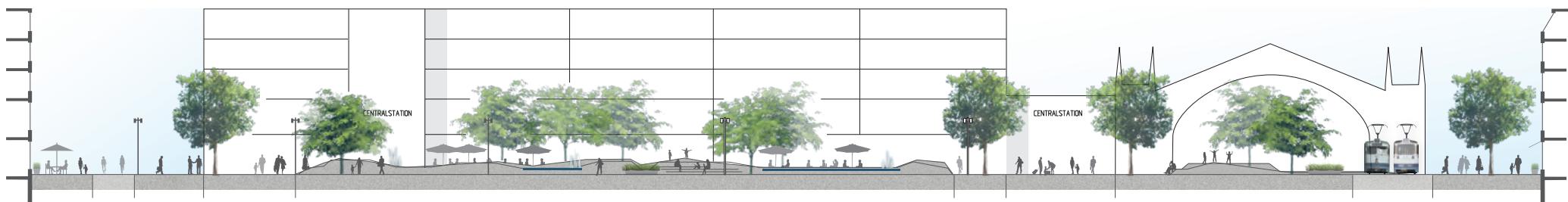
Vågen är en informell sittformation och vattenupplevelse. En hälsning från skärgården, ett stiliserat skärgårdslandskap av granit med integrerade sittmöjligheter, där upplevelsen av vattnet i olika former har huvudrollen: Den blänkande regnvattendammen, den skummande bränningen, det strilande regnet eller den flyktiga dimman. Vågen är ett element som återkommer på Nils Ericsonplatsens olika delar.

Den har en utbredning och omfattning som ska mäta sig med hållplatsen och de ytor som kollektivtrafiken tar i anspråk. Vågen erbjuder en stor variation av sittmöjligheter på trappor och klippblock, skapar lä, härliga goa platser, och skydd från trafiken. Vattnet i sina olika former kan kamouflera en del av trafikljuden och ge svalkande lekupplevelser, reflektioner och solglitter till platsen.

▲ Sektion A-A' - Tvärsnitt över torgyta med hållplatsläge.

▼ Sektion B-B' - Längdsnitt över torgyta med Vågen och Centralstationens fasad.

FÖRE OCH EFTER - NILS ERICSONSPLATSEN

Vändplatsen längs Centralstationens västfasad förvandlas till ett skyddat stråk med grönska, vattenspel, sittplatser på olika nivåer och plats för uteserveringar.

FÖRE OCH EFTER - NILS ERICSONSPLATSEN

Den underjordiska passagen mellan Nordstan och Centralstationen ersätts av ett gångstråk i plan med generös bredd, sitttytor och platanallé.

NILS ERICSONSPLATSEN - FORTSATT ARBETE

Under arbetet med detta program har ett antal områden identifierats där fördjupade studier behöver göras i kommande planarbeten. Följande områden behöver studeras vidare i det fortsatta arbetet med Nils Ericsonsplatsen:

- Fördjupade studier av konsekvenserna av ett borttagande av gångtunneln under Nils Ericsonsplatsen.
- Fördjupade studier av hållplatstakens utformning på Nils Ericsonsplatsen.
- Fördjupad utredning av utformning av mötespunkter mellan olika korsande trafikslag, framförallt mellan cyklister och korsande gångtrafikanter som rör sig till och från hållplatsen och över torget.
- Det nya hållplatsläget på torget innebär högre marknivåer mot omgivande mark och en detaljerad höjdsättning av platsen i sin helhet bör göras för att säkerställa tillgänglighetskrav, gestaltning och avrinning av dagvatten.
- Höjder på byggnader behöver studeras vidare så att siktlinjen från Torggatan mot Operans entré och älven värnas.
- De befintliga träden längs centralens fasad bör utvärderas med hänsyn till solförhållandena för framtida uteserveringar.
- Fördjupad utredning av trafikstrukturen behöver göras för Kanaltorget bla med avseende på inlastning och parkeringslösning för Nordstan och Södra sjöfartens anslutning vidare västerut mot Skeppsbron.

KANALTORGET - TILLÅTANDE OCH VÄRDIGT MED VATTENKONTAKT

Kanaltorget är platsen där paradaxeln från Götaplatsen, Avenyn och Östra Hamngatan landar. Detta ställer krav på Kanaltorget's värdighet och roll som en viktig evenemangsplats i staden. Det är också platsen där stenstaden möter Göta älv och vattnet, även om man idag inte riktigt når fram. Kanaltorget domineras idag av trafikbarriärer, är stort och otydligt rumsligt definierat men har stor potential att förvandlas till ett "vardagsrum" och en plats för många människor, ung som gammal, att vistas på.

Utvecklingen av Kanaltorget ska:

- göra Kanaltorget till en värdig pendang till Götaplatsen, en evenemangsplats och ett avslut (eller början!) på paradaxeln genom staden
- utvecklas till ett av stadens vardagsrum, för vardag och fest
- ta vara på läget vid älven! Utveckla vattenkontakten och ge Göteborg ett torg vid älven
- göra Kanaltorget till en tillåtande och aktiv plats för alla, inte minst för ungdomar

CC BY MICHAEL

CC BY KÄLFRINK

CC BY UPPLANDSMUSEET

TRE HUVUDDelar

Kanaltorget nya utformning består av tre huvuddelar, med lite olika funktioner och karaktär. Hållplatsen som är lite upphöjd över resten av platsen – på väg upp på rampen. Älvtrappan, där stadens paradaxel landar, trappar sig ner och möter vattnet. Och så Operaparkens pelouse, en öppen gräsmatta för aktivitet och vila, som tillsammans med Älvtrappan utgör evenemangsplatsen. Som helhet utformas Kanaltorget som shared space, där gående och cyklister prioriteras.

Här är huvuddragen för utformningen:

1. HÅLLPLATSEN

Hållplatsen ligger på ett svagt lutande plan på rampens fot och ansluter med trappor av exempelvis granit både till S Sjöfartens förlängning över torget och Kanalgatan/Boulevarden. Hållplatstaken ska vara av samma typ som på Nils Ericsonplatsen, utformningen ska studeras vidare.

2. ÄLVTRAPPAN

Älvtrappan är alltså stadens paradaxel som trappar sig ner och möter vattnet. För att åstadkomma genuin vattenkontakt grävs en del av torget ut, och gång- och cykelvägen som idag går på en bank går istället över en bro. Den nya vattenytan, innanför bron, är inte en utökning av hamnbassängen för småbåtarna utan en del av torget - staden möter vattnet.

Älvtrappan kan vara av granit, med de olika avsätterna i granitbeläggning. Undantag är trappans östra kant som skulle kunna vara av trä för ökad sittkomfort och modulerad för att skapa en variation av riktningar och en mer intim skala. Vattenstrålar från munstycken i marken på trappans olika nivåer lockar ner mot älven.

3. OPERAPARKENS PELOUSE

Framför Operan samlas dagens fragmenterade grässtumpar till en med kant och trappsteg inramad gräsmatta, pelouse. Kanten motverkar risken för genvägar och upptrampade stigar över gräset. Gräsmattan ger en värdig men tillåtande förplats till operan och skapar utrymme för både aktiviteter och vila, såsom bollspel, drakflygning, picknick och soldyrkan.

FÖRE OCH EFTER - OPERAPARKEN

Dagens konstgräsyta ersätts av en inbjudande evenemangsplats med nivåskillnader, soldäck, gräsmatta, lövskugga och en blandning av mjuka och hårdgjorda aktivitetsytor.

▼ Flygvy - Kanaltorget med Operaparken, Älvtrappan, spårvagnshållplats och Boulevarden

KANALTORGET - FORTSATT ARBETE

Under arbetet med detta program har ett antal områden identifierats där fördjupade studier behöver göras i kommande planarbeten. Följande områden behöver studeras vidare i det fortsatta arbetet med Kanaltorget:

- Det nya hållplatsläget på torget innebär högre marknivåer mot omgivande mark och en detaljerad höjdsättning av platsen i sin helhet bör göras för att säkerställa tillgänglighetskrav, entréer till befintliga byggnader, gestaltning och avrinning av dagvatten.
- Fördjupad utredning av utformning av mötespunkter mellan olika korsande trafikslag vid hållplatsläget framförallt cyklisterna som färdas i östvästlig riktning utmed Kanalgatan och som korsar Östra Hamngatan.
- Fortsatta studier av hållplatstakens utformning på Kanaltorget.
- Fortsatt utredning av Kanalgatans utformning med avseende på höjdsättning, trädplantering och möjligheter för gående att röra sig i nord-sydlig riktning över gatan.
- Fortsatta studier av hur Kanaltorget kan komma fungera för barn och unga som vistas på platsen med särskilt fokus på gröna ytor för lek och bollspel.

GESTALTNINGSKONCEPT FÖR UTRUSTNING OCH KONST

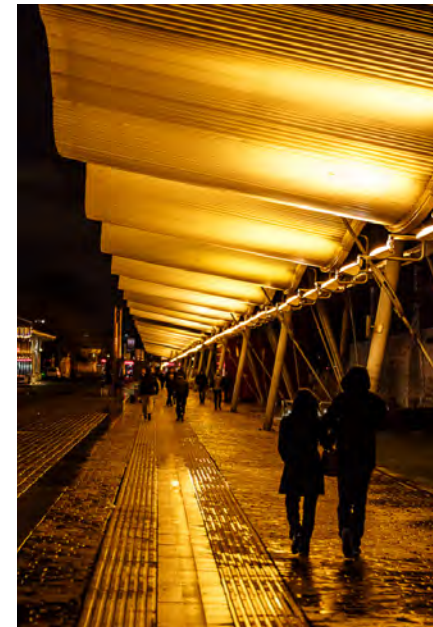

HÅLLPLATSTAK

Hållplatstakens utformning och ljussättning har stor inverkan på platsernas karaktär och identitet, och påverkar starkt upplevelsen av vistelsevärden och trygghet i anslutning till hållplatserna. Utformningen av hållplatstaken ska studeras vidare.

CC BY S MIGNON

CC BY R CUTTS

CC BY DERÄSTHET

UTRUSTNING - SITTPLATSER

Attraktiva sittplatser är en förutsättning för att skapa goda vistelsemiljöer för alla göteborgare och besökare. En stor variation av gratis sittplatser är också en viktig demokratisk aspekt i det offentliga rummet, alla är välkomna. Det finns tre olika typer av sittplatser inom området. Vi skiljer på informella sittplatser, bänkar och kompletterande sitttytor.

INFORMELLA SITTYTOR

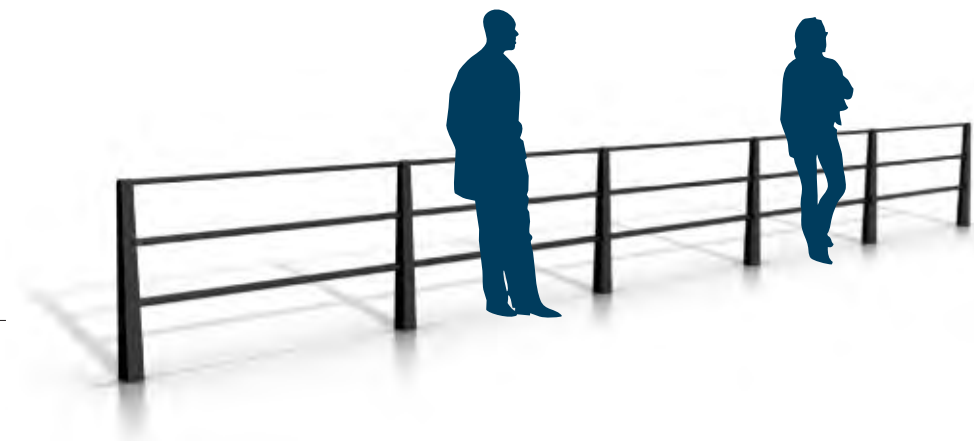
Här avses sittplatser som är integrerade i skulpturala element som tex "vågen" eller i trappor och avsatser. Sittytan är till exempel av slipad eller flammad granit. På vissa platser kommer det att placeras en träsisst av samma material som de två övriga sittplatserna.

BÄNKAR

Bänkar som utgörs av träsisst, armstöd och ryggstöd kan exempelvis placeras på stora stycken granit. Graniten kan varieras i ytbehandling; allt från råa block till råkilad, krysshamrad och polerad. Bänken ger flexibilitet att välja hur man vill sitta. Storleken blir rumsskapande och visar på riktningar.

KOMPLETTERANDE SITTYTOR

Flexibla snurrande fåtöljer som placeras enskilt eller i grupp är ett exempel på kompletterande möblering. Ett annat är så kallade ståstödsbrädor som kan monteras på räcken vid hållplatserna, för ett bekvämt väntande.

LJUSSÄTTNING PÅ NILS ERICSONSPLATSEN OCH KANALTORGET

Belysningen fokuserar på de aktiviteter som sker på platserna och ska förstärka orienterbarheten inom och till området. Generellt belyses området med ett varmvitt ljus.

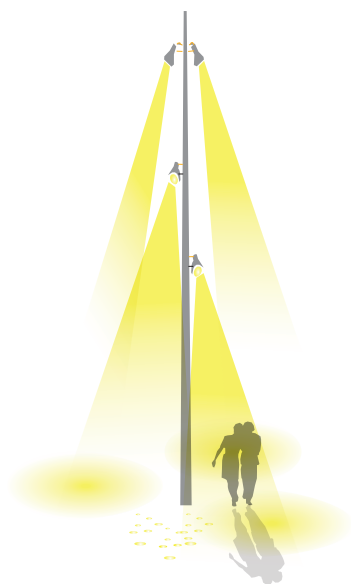
Belysning utgörs på de öppna ytorna av höga konformade master med strålkastararmaturer på såväl Nils Ericsonsplatsen som Kanaltorget. Ljuskäglorna ger en scenisk effekt som sätter

aktiviteterna och människorna på platsen i centrum. De höga masterna gör att bländningen blir mindre och att masterna kan placeras med glesa avstånd för att skapa öppna och luftiga torg. Masternas höjd ger platsen en dignitet och samverkar i skala med de omkringliggande byggnaderna.

Gångstråken, tex tvärs över Nils Ericsonsplatsen, ljussätts med ett jämnare ljus från armaturer på parställda stolpar. Detta gör orienteringen tydlig vid viktiga stråk.

Vistelseytor och hållplatser ljussättes med fokus på vistelsevärden och trygghet. Ett jämnt, gärna indirekt ljus, ger en trygg miljö utan hårda skuggor.

Funktionsbelysningen kan kompletteras med effekt- eller stämningsbelysning av tex träd, konstverk eller fasader.

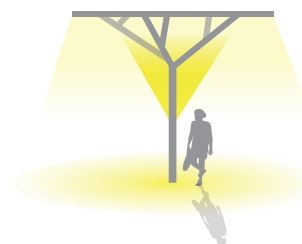
Belysningsmast på öppna ytor

Parställda belysningsarmaturer vid gångstråk

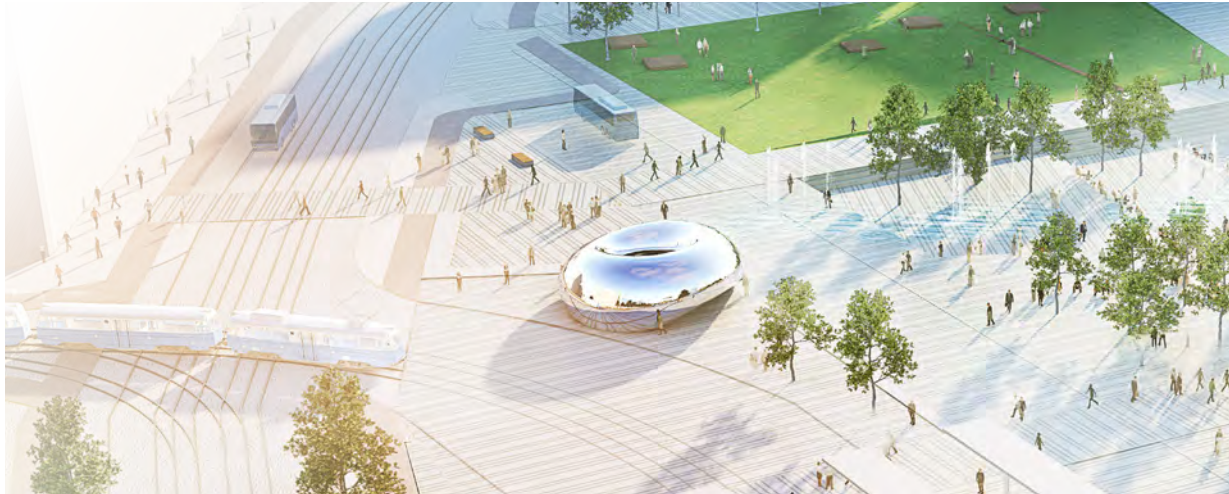
Belysningsarmaturer längs cykelvägar

Hållplatstaken ger indirekt ljus

Effektbelysning av träd på platserna

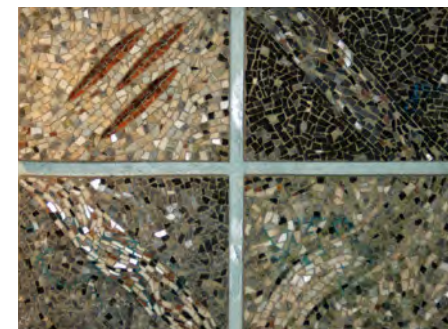

KONST OCH KULTUR

En viktig strategi för att utveckla platserna inom centralen är att arbeta med konst och kultur som identitetsskapande inslag i stadsmiljön. Dessa kan vara såväl permanenta skulpturer/installationer eller tillfälliga. Konstnärliga inslag kan försärka platserna identitet och attraktionskraft.

Kanaltorget föreslås få ett nytt konstnärligt inslag som också kan utgöra förstärka den visuella kopplingen till den befintliga stadsväven. Konstverket

placeras i Östra Hamngatans förlängning och utgör ett fondmotiv och landmärke i ögonhöjd för gående på väg mot Kanaltorget. De befintliga konstverken på Nils Ericsson-platsen Inner sources (Hagbart Söllos, 1987), Under ytan finns grunden (Pål Svensson, 1986) och Bohuslän (Claes Hake 1983) föreslås få en ny placering på Nils Ericsonsplatsen som fungerar med dess nya utformning.

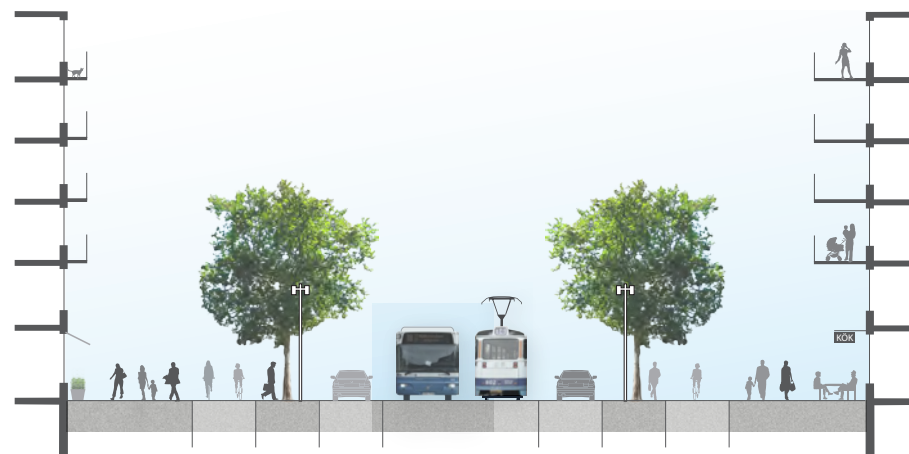

BOULEVARDEN - STADSMÄSSIG, GRÖNSKANDE OCH MULTIFUNKTIONELL

Boulevarden eller Kanalgatan är den trädkantade stadsgatan, där funktionerna samsas sida vid sida. Utformningen är tydlig och urban. De generösa trottoarerna på 5-6 meter och cykelbanorna åtskiljs från körfälten för kollektivtrafik och bilar med två rader av träd. Det finns utrymme för uteserveringar eller att affärer ställer ut varor längs fasaden. Boulevarden erbjuder rekreativa kvaliteter, det är en

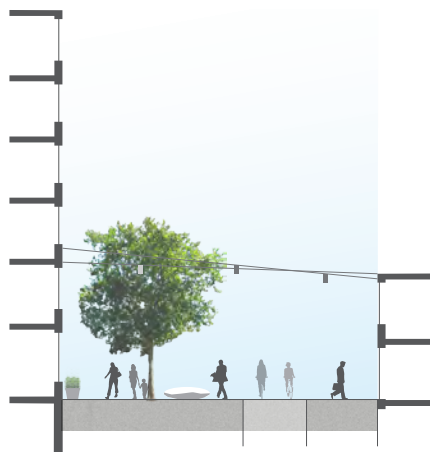
gata där det är liv och rörelse, grönt och trivsamt. Delar av Boulevaden ligger över Västlänken och vid stationslägena är överbyggnaden tunn, endast 600 mm. Där byggs växtvädden till träden upp med kanter med sittmöjligheter, ett tillskott i gatumiljön som förstärker den tryggare upplevelsen i zonen för de oskyddade trafikanterna.

Boulevarden trafikeras huvudsakligen av angöringstrafik till fastigheterna, och med extraspår för spårvägen. Den huvudsakliga trafiken över Kanaltorget i öst-västlig riktning går på S Sjöfarten. Om man i framtiden vill, skulle Boulevarden kunna ersätta denna.

▲ Sektion A-A' - Boulevarden/Kanalgatan

NILS ERICSONSGATAN - LÄNKANDE, TRYGG OCH INTIM

▲ Sektion B-B' - Nils Ericsonsgatan

Stråket mellan Nils Ericsonsplatsen och Västlänkens västra uppgångar vid Boulevarden är en gånggata med cykelbana. Stråket fortsätter norrut mot Kajstråket längs älven. Nordstans parkeringshus planeras byggas på med en byggnad för handel som utgör stråkets västra kant. Mot kollektivtrafikrampen planeras lägre bazarliknande byggnader som till exempel kan innehålla caféer och cykelgarage.

Stråkets markbeläggning kan förslagsvis utgöras av granithällar som på Nils Ericsonsplatsen. Enstaka träd ger grönska och mänsklig skala. Belysningen monteras på vajrar, detta knyter ihop stadsrummet och ger en intim rumslighet. Längs stråket placeras sittskulpturer som stora snäckor av sten eller liknande som lockar och visar vägen mot vattnet.

Illustrationsplan 1:1000

